

Åland i kärnkraftens skugga

Åland ligger ”inklämt” mellan kärnkraftsjättarna Forsmark i väster och Olkiluoto i öster. Är det något som eventuellt kan påverka vår hälsa och vårt välbefinnande nu och i framtiden?

VERA har inbjudit sakkunniga från väster och öster för att svara på våra frågor.

Diskussion efter filmen om Forsmarkincidenten och Matts Stenlunds monolog.

15.00

Med säkerheten som insats

Sverige 2007, 29 min

Vad hände egentligen i Forsmark år 2007. I filmen intervjuas experter och berörda.

Filmerna är gjord av: Makan Amani, Hans Chen, Van Do och Sebastian Mandrean

Ulla Klötzer

Om någon för tio år sedan skulle ha berättat för mig att Finland kommer att bygga en femte atomkraftsreaktor och planera ytterligare 3 reaktorer, att Finland skulle bli det första landet i världen att ta i bruk ett slutförvar för använt högradradioaktivt reaktorbränsle och att man kommer att leta uran i Finland skulle jag ha skrattat åt den här personen.

Men skrattet har fastnat i halsen. Nu håller allt detta på att ske i Finland. Och det som sker är ett hånmot den nordiska demokratin. Det har inte hållits några folkomröstningar om nya reaktorer. Det pågår ingen som helst samhällsdebatt om det slutförvar som håller på att byggas i Olkiluoto där även Finlands femte reaktor håller på att byggas av det fransk/tyska företaget Areva. Uranföretagen kommer eventuellt att tillåtas urandrift bl.a. på naturskyddsområden och områden som i över 300 år har varit i samma familjers ägo.

Ulla Klötzer är sedan 25 år aktiv inom rörelsen Kvinnor för Fred och dess systerorganisation Kvinnor Mot Atomkraft.

Anna-Linnea Rundberg

har hjälpt VERA med arrangemanget. Anna-Linnea är en outtröttlig aktivist som är engagerad på många plan. Filmfestivalen är stolta och tacksamma över den hjälp vi fått för att belysa denna ödesfråga.

Nils-Axel Mörner

Finland använder den svenska KBS-3 metoden för sitt slutförvar av högaktivt kärnbränsleavfall. SKB i Sverige och Posiva i Finland är syskonorganisationer.

I Sverige närmar sig SKB ett inlämnande av en tillståndsansökan, vilken måste följas av MKB analys. I Finland har man tagit en genväg. Trots att metoden ännu är behäftad med två stora problem, nämligen: (1) att mycket återstår att lösa, visa och förbättra vad gäller själva utförandet, och (2) att erforderlig långtidssäkerhet (100 000 år) saknas, så gav finska regeringen ”ett principgodkännande” (2000 & 2001) för ett slutförvar enligt KBS-3 metoden i Olkiluoto – utan debatt och utan MKB-analys. Det sades att man skulle lösa kvarvarande problem under själva byggandet. I och med att slutförvarsfrågan var ”löst”, så blev det fritt fram för kärnkraftsindustrin att komma med krav på byggandet av nya reaktorer och brytandet av uranmalm. Finland blev i ett huj ett verkligt ”kärnkraftland”. Som EU-land är det inte uteslutet att man i framtiden vare sig kan vägra exploatera sina urantillgångar eller vägra ta emot kärnavfall utifrån – i broderlig EU-anda skulle Olkiluoto bli inte bara Finlands, utan hela EU:s, stopstation för högaktivt kärnbränsleavfall.

Nils-Axel Mörner är docent i geologi. Han har följt kärnavfallsfrågan sedan mitten på 70-talet. Han är en mycket känd forskare på den internationella scenen med hundratals publikationer och föredrag.

15.30

Kärnfrågan

nyskriven monolog av och med skådespelaren Matts Stenlund Åland, 15 min urpremiär

